

Vědci z Národního ústavu duševního zdraví zkoumají možnosti léčby deprese pomocí psychedelik u pacientů s roztroušenou sklerózou. Hledají dobrovolníky

9. 3. 2026, KLECANY – S roztroušenou sklerózou žije na světě odhadem 2,9 milionu lidí, počet případů dlouhodobě roste. V Česku se s tímto onemocněním léčí více než 20 000 lidí. Řadu z nich přitom postihují příznaky deprese nebo úzkosti. Vědci z Národního ústavu duševního zdraví nyní přijímají dobrovolníky do studie PsyPal. Ta zkoumá možné léčebné využití psilocybinu při léčbě deprese právě při onemocnění roztroušenou sklerózou.

Roztroušená skleróza (RS) je neurodegenerativní a autoimunitní onemocnění, které poškozuje nervy v mozku a míše. Přesné příčiny vzniku RS nejsou známy; předpokládá se však genetická predispozice a souhra dalších rizikových faktorů. Onemocnění se častěji vyskytuje u žen a obvykle se poprvé objeví mezi 20. a 40. rokem života, nedá se vyléčit a hluboce mění život.

„U progresivních neurodegenerativních onemocnění studie naznačují, že až u 80 % pacientů se vyskytují příznaky úzkosti nebo deprese. To představuje zásadní výzvu k hledání inovativních intervencí. Psychedelika se již ukázala jako efektivní ve zmírnění úzkostí a existenciálního distresu u onkologických pacientů s terminální diagnózou, ukazují se však jako velmi nadějná i u jiných diagnóz, zejména depresivní poruchy či závislosti. V NUDZ se naše týmy věnují výzkumu psychedelik již zhruba 20 let včetně studií u pacientů, a to jak v indikaci deprese, tak i v rámci paliativní péče. V rámci mezinárodní studie PsyPal chceme zjistit, zda léčba psilocybinem může pomoci snížit příznaky deprese a existenciální tísně právě u onemocnění roztroušenou sklerózou,“ vysvětluje MUDr. Tomáš Páleníček, Ph.D., vedoucí Centra výzkumu psychedelik NUDZ.

Změněný stav vědomí a snížení příznaků deprese

„Psilocybinová terapie uvádí lidi do změněného stavu vědomí, probíhá pod dohledem vyškolených terapeutů a skládá se ze tří fází. V první, přípravné, zájemci absolvují rozhovory se dvěma terapeuty, kteří je se vším seznámí. Následují dvě sezení, během kterých je podána buď nízká, nebo vysoká dávka psilocybinu. Mezi jednotlivými podáními a po nich nastává fáze integrace – celkem pět sezení se dvěma terapeuty, na kterých pacienti diskutují o svých zkušenostech z podání psilocybinu a vztahu ke zkušenosti k jejich onemocnění“ popisuje doktor Páleníček.

Do studie se mohou přihlásit pacienti s roztroušenou sklerózou, kteří jsou starší 18 let, mají příznaky deprese, prožívají pocity smutku, beznaděje nebo úzkosti a v posledních 6 měsících neužívali žádná jiná psychedelika. Studie probíhá v bezpečném a kontrolovaném prostředí v Národním ústavu duševního zdraví, pod lékařským dohledem. V součtu se jedná o 10 návštěv v NUDZ, některé lze absolvovat online. Během studie lékaři pacientům třikrát odeberou krev a provedou měření mozkové aktivity EEG. Studie potrvá do konce roku 2027. Zájemci se mohou hlásit prostřednictvím e-mailu infopsypal@nudz.cz, více informací naleznou na webu klinikkestudie.nudz.cz/psypal-klinicka-studie.

Národní ústav duševního zdraví je v oblasti výzkumu léčebných účinků psychedelik předním pracovištěm i v celosvětovém kontextu. Kromě studie PsyPal zde vědci zkoumají například využití psilocybinu nebo ketaminu při léčbě rezistentní deprese, tedy deprese, která nereaguje na běžně využívanou léčbu. Ve spolupráci s Masarykovým onkologickým ústavem pak NUDZ realizuje studii PSIKET2, v níž hodnotí efekt psychedelik na zmírnění deprese doprovázející onkologické onemocnění.

O PsyPal

Randomizovaná kontrolovaná studie PsyPal, koordinovaná University Medical Center Groningen v Nizozemsku, ve spolupráci s HumanKindLabs, získala vůbec první evropský grant na financování klinického výzkumu psychedelické terapie. Studie zkoumá, zda terapie psilocybinem může v rámci paliativní péče pomoci ulehčit psychologické a existenciální úzkosti u pacientů trpících jedním ze čtyř různých nevyléčitelných progresivních onemocnění: pokročilou chronickou obstrukční plicní poruchou (CHOPN), amyotrofickou laterální sklerózou (ALS), atypickou Parkinsonovou chorobou (APD) a roztroušenou sklerózou (RS). V současnosti se klinické centrum v Národním ústavu duševního zdraví soustředí právě na roztroušenou sklerózu, nicméně v nejbližších měsících bude s největší pravděpodobností otevřeno i pro pacienty s ALS a APD.

Pro další informace, prosím, kontaktujte:

Mgr. Jan Červenka

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335